

Umg.

VI 83

~~RAMIS~~ EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.

VI-83. VITEBERG.

SIGNAT. MDCCCXIII.

10
JESU BONE FAVE!
DISPUTATIO METAPHYSICA
DECIMA.

SUMMARIAM DECISIONEM
CONTROVERSIARUM
DE

EODEM & DIVERSO
SIMPLICI ET COMPOSITO,
COMMUNICABILI ET INCOM-
MUNICABILI ET HISCE AFFINIBUS

occurrentium
exhibens

quam

*In Florentissima Leucorea
Sub Praesidio*

M. JOHANNIS BAYERI

Eperiesino-Hungari Facult. Philosoph.
Adjuncti.

*Publica Philosophantium lina
submittit*

ELIAS LACHANOSARCUS

Dobscha-Hungarus.

Ad diem 19. Martij. horis Pomerid.

In Auditorio Majori

Anno M DC LIX.

Typis JOHANNIS BORCKARDI.

DEPUTATIO METAPHYSICA
DECIMA
SUMMARIAM REVISIONEM
CONTRAELECTORUM

BODEN & DIVERSO
MAGIS ET COMPOSITO
COMMUNE CARILL ET INCOM

M. JOHANNIS BAYRI

ETIAMS LACONOSAROUS

JOHANNIS BAYRI

IDEM in Recto est Ens, quod convenit cum quopiam: in Obli-
quo status ille Entis. DIVERSUM diversum obtinet statum.
Alij aliter hac de re.

2. Diversitas, quæ sine pugna est, Distinctionem parit:
quæ cum pugna Oppositionem.

3. DISTINCTIO est Status Conceptuum Objectivorum,
quo unus alius non est.

4. OPPOSITIO est Status Conceptuum Objectivorum,
quo se invicem in eodem subjecto, respectu ejusdem, simul &
semel esse vetant cum exclusionem.

DEC. II. DISTINCTIO omnis referri potest ad has classes:
Distinctio vel est sine fundamento, quæ est nuda unius ejus-
demq; conceptus objectivi repetitio, seu sub uno seu sub
diversis nominibus, & rectè vocatur Distinctio Rationis
Ratiocinantis; vel prævio fundamento, quæ est inter distin-
ctos Conceptus objectivos seu formalitates Objectivas,
estq; hæc sola, Distinctio propriè dicta, ut sic omnis verè &
propriè dicta Distinctio, Formalis Distinctio meritò voca-
tur, & quidem Simpliciter, h. e. sine determinatione an sit
per nudam rationem, vel ex natura rei talis. Est enim por-
ro Formalis hæc Distinctio Simpliciter ita dicta vel per Ratio-
nem Ratiocinatam talis, ubi singulis distinctis concepti-
bus formalibus aliqua formalitas Objectiva in re ipsa re-
spondet, adeoq; quilibet conceptuum formalium fun-
damentum in re invenit, ipsæ tamen formalitates obje-
ctivæ distinctæ non sunt in re, seu à parte rei, sed in mente
tantum nostra eas ut diversas apprehendente, seu ex parte
Actus; estq; hæc Distinctio tum Affectionum Transcen-
dentalium inter se & à subjecto, tum Divinarum inter se
& à DEO, tum diversarum Virtutum unius ejusdemq;
Perfectionis, aut Essentiæ, tum diversorum graduum

Metaphysicorum quæ (exceptâ Distinctione Virtuali de qua aliter sentiunt propemodum) Scotistæ, dicunt distinguere Formaliter ex natura rei sive ante Intellectum, Thomistæ verò, propius ad nostrâ mentem, objectivè post intellectum quæ tamen fere nomine tantum distinguuntur. B. spei: vel *Formalis ex natura rei* ubi non modo singulis distinctis conceptibus formalibus aliqua formalitas objectiva in re ipsa respondet, adeoque quilibet conceptum formalem fundamentum in re invenit, sed ubi insuper ipsæ Formalitates objectivæ respondentes nostris conceptibus formalibus, differunt in ipsa re, præcisâ operatione nostri intellectus. *Est quæ hæc vel Realis*, quæ est inter rem & rem, *eaquæ, vel strictè & absolutè talis*, quæ vocatur Essentialis, quæ est inter res essentiâ & numero diversâs; *vel per Analogiam* quæ non est præcisè vel inter duas res actu existentes sufficiente unâ solùm, quomodo Ens à non-Ente cujuscunq; nominis etiam Realiter distinguuntur, vel non præcisè inter res essentiâ & numero diversas, sed suppositaliter, Personaliter, Hypostaticè, quæ eodem redeunt h. l. unde oritur Distinctio *Hypostatica seu Personalis seu Suppositalis: vel est Modalis*, quæ Modi cum re aut Modorum inter se Modi tamen voce sumptâ non pro conceptu aliquo contrahente, qualis est substantia & Accidens, aut pro modo Subsistendi, qui vocatur Hypostasis, aut pro Attribute Transcendente, hæ enim acceptiones Modi aliò spectant, sed pro qualicunq; rei dispositione, qualis est pugnus & palma in manu, paritas & imparitas in numero, figura in quantitate, & similia: Quæ Distinctio est quidem ex natura rei seu citra operationem nostri intellectus, minus tamen propriè dicitur à quibusdam Realis.

2. *Distinctio Non-Entis, quocunq; nomine id ipsum veniat, ab Ente, & Non-Entium quorumcunq; inter se non est distinctio verè & propriè sic dicta ex parte ipsorum non-Entium; referri tamen potest pro diversâ specie non-Entis ad aliquem ex hisce modis Distinctionum.*

DEC III.

DEC. III. *Indicia Realis Distinctionis genuina, à spuris ut discernantur, tenenda sequentia:*

1. *Diversitas aut multitudo Locorum, Temporis, Sedis Prædicamentalis, Productionis aut Corruptionis, Definitionis, ratio item constituentis & constituti non arguunt ex se Distinctionem Realem. Videatur Scheiblerus lib. 1. Met. c. 8. p. 103. Suarez disp. 7. Met. sect. 2. Fonseca 5. Met. c. 6. p. 395. & alij.*

2. *Sed generatim quidem, tum actualis separatio, Realis putata; tum separatio possibilis, sive per potentiam naturæ, sive Dei, sive mutua sive non-mutua; tum Essentia diversitas seu numerica seu specifica seu generica, ejusdemq; seu unita seu separata; tum ratio Efficientis & Effecti: tum incommunicabilitas ratione conceptus objectivi duorum oppositorum (de quo in specie videatur Dn. D. Calovius Met. Div. p. 547. contra Kekermannum) in Accidentibus verò speciatim, præter præcedentia, diversitas subjectorum. Vid. Dn. D. Calov. Met. Div. p. 545. & Scheiblerus l. d. Addit. à S. Jacobo Log. p. 122. D. Unitatem Transcendentalem, ita ut quot admittantur Unitates Transcendentales, tot etiam nec plura admittenda sint Entia Sed hoc Indicium nimis est obscurum, & alio rursus indiget argumento. Observandum quoq; utriusq; à nobis recensita non requiri universa in omni distinctione Reali arguenda, sed sufficere, si plura non sint, vel unum.*

3. *Ex quibus Indicis ac Documentis Realis Distinctionis, liquet, non sufficere ad eam, quod aliqua ante operationem Intellectus distincta sint, sed ut sint res & res, eo pacto, quo expositum à nobis est Dec. præced. II. n. 1. Thomistæ, uti videre est apud Oviedonem, Realem Distinctionem omnem illam vocant, quæ est ante operationem Intellectus: quo sensu Scotistæ admittunt, omnem Distinctionem esse vel realem vel Rationis, quanquam in exemplis postmodum discrepent: ipsi verò nobiscum definiunt Distinctionem Realem; & sic demum dicunt, dari tertiam aliquam inter has Distinctionem*

tionem, quam vocant Modalem itemq; Ex natura rei, e-
amq; de finiunt uti Thomistæ Realem, de quo paulo post.

4. *Hæc Distinctio Realis non tollitur per communitatem Es-
sentia, ut pote, quæ licet singularis sit, communicabilis tamen est,
aliàs verò illa solùm dicuntur esse re indistincta, quæ conveni-
unt in uno tertio non singulari solùm sed insuper incommunica-
bili. Vid. Dn. D. Calovius Met. Div. p. 515. seqq. & p. 560. seqq.
contra Crellium & alios Triadomastygas.*

5. *Similiter non tollitur hæc Distinctio per Identitatem Spe-
cificam aut Genericam, ita ut illa dicantur esse indistincta, quæ
Specie vel Genere conveniunt, & Individua ejusdem Speciei sic
Realiter non differre putentur, eo quod Specie ac Genere conve-
niant. Uti rectè iterum Dn. D. Calov. p. 548. contra nōnullos.*

DEC. IV. *Cam autem omnis Distinctio verè & propriè sic
dicta sit inter diversos Conceptus Objectivos, seu inter diversas
Formalitates Objectivas, distinctas vel à parte rei, vel à parte
actûs tantùm, apparet Distinctionem quæ Formalis dicitur,
non tam esse Mediam inter Distinctionem Realem & Rationis,
quàm ab his Abstractam, ita ut omnis Distinctio verè & pro-
priè sic dicta sit Formalis, illa verò aut per Rationem tantùm,
aut ex Natura rei, quæ posterior vel est Realis vel Modalis, uti
supra est monitum. Sunt qui Distinctionem Formalem di-
cunt esse mediam inter Realem & Rationis; sunt qui ne-
gant: nos neutris adsentimur.*

DEC. V. *Modalis verò Distinctio, si Modus sumatur pro
vulgari rei dispositione, qualis e.g. est pugnus & palma in
manu, paritas & imparitas in numero, figura in quanti-
tate, & similes, spectat omninò ad Distinctionem Formalem
ex Natura rei, prout hæc sub sese comprehendit Distinctionem
Realem, cui Distinctio Modalis taliter accepta ceu conspecies ex-
adversum est opposita; adeoq; tunc nec est nuda Rationis Ra-
tiocinata vel Ratiocinantis neq; est Realis propriè loquendo, nec
media inter Realem & Rationis, nisi prorsus negative h.e. pla-
nè ab utraq; diversa.*

2. Sin

2. Sin autem Modalis Distinctio idem est quod ipsa Distinctio ex Natura rei, quod à Scotistis intenditur, tunc, si Reale sumitur pro eo, quod est præter mentis operationem, ita concedunt ipsi Scotista Distinctionem Modalem non esse Mediam, sed omnino Realem, & eo sensu malè impugantur à Thomistis quibusdam id non advertentibus, qua de re Videatur Oviedo; Si verò Reale sumatur pro eo quod est Reale strictè loquendo h.e. prout Distinctio Realis est inter rem & rem, hoc pacto negant Scotista Modalem Distinctionem Realem esse, nec tamen admittunt eam esse Distinctionem Rationis, ac ea propter Mediam: quod fortassis juxta hanc acceptionem 78 Realis non incommodum est rem negativè explicando, quòd nempe Distinctio Modalis taliter explicata cum Distinctione Reali taliter explicata, ac Distinctione Rationis nihil habeat commune. Sin tandem Modalis Distinctio sumatur pro Distinctione ex Natura rei, tunc ex nostra quidem sententia à Reali & Modali speciatim sic dictis præscindit. Hinc supervacaneas putamus esse digladiationes Thomistarum & Scotistarum, ortas non nisi ex diversa terminorum acceptione: quas videre licet apud Svarezium, Lalemandetium, Arriagam, Oviedum, à S. Jacobo, B. Spei, & alios innumeros. Thomistas & Scotistas an satis conciliarit Joh: Lalemand. disp. 3. Met. partit. 2. valdè dubito.

3. Exempla tamen quæ Scotista pro Distinctione Modali seu Formali ex Natura rei adducere solent, qualia sunt Gradus Metaphysici in uno Ente, Transcendentia item ac Divina Attributa & c. revera non distinguuntur ex Natura rei seu ante operationem Intellectus, Modaliter in sensu Scotistico. Atq; id ferè Thomistæ volunt, uti apud citatos Autores videre est.

4. Et hinc cum varia sit acceptio Modi, nõ statim omne quod qualicunq; ratione Modus dicitur, ab alio tali Modo, Modaliter differre existimandum est, nõ Modali Reali, aut ei quod est ex Natura rei contradistinguendo; Sed tunc demũ, cum Modus vel vulgaris est, vel cum Modus tantum Diversus est, non oppositus simul

mul, vel cum notat Modum Afficientem Transcendentalem, habità tamen adhuc aliquà differentià; non verò quando notat Modum Diversum simul & Oppositum, itemq; Modum Hypostaticum, aut etiam Modum Ens ut sic ad determinatam & expressiorem Entitatem Contractivum, ceu est substantia & Accidens, qua etiam vocantur Modi. Vid. Dn. D. Calov. Met. Div. p. 547. contra Kekerm. qui putat omnia, quæ ut Modi diversi quacunq; ratione differunt non differre Realiter sed Modaliter, & hinc personas SS. Trinitatis itidem contendit Realiter non differre sed Modaliter.

DEC. VI. *Distinctio verò ex Natura Rei non est ea, qua in re fundamentum habens est inter illa, quorum alterum pertinet ad perfectionem alterius.* Uti definit Wilhelmus Ursinus apud Scheiblerum.

2. *Neg; etiam ea, quæ id distingui dicitur ab alio, quod ex natura sua nec est aliud, neg; distinguitur actualiter ab alio.* Uti definit Caramuel lib. 3. Metalogicæ disp. 3. art. 3 p. 97. affertq; exemplum tale: Equus ex natura sua nec petit esse idem cum Leone, nec distingui à Leone, sed ille ex natura sua petit esse animal hinnibile, hic esse animal rugibile: quòd enim alter distinguatur ab alio non est de conceptu ipsius essentiali. Ibidemq; refutat Thomistas juxta cum Scotistis nonnullis, quòd distinctionem ex Natura rei non rectè capiunt. Verè autem nec ipse eam rectè capit.

3. *Sed omnino Distinctio ex Natura Rei rectè definitur à Fonseca, quòd sit ea, quæ distinguitur aliquid ab aliquo præcisà omni operatione Intellectus.* 5. Met. 6. quæst. 6. sect. 2. ita ut Realis quoq; sub ea includatur: quicquid etiam velint qui Distinctionem ex Natura Rei Realis Distinctioni contradistingunt, qui profectò tam dubiam relinquunt Distinctionem ex Natura rei, ut quid sit, dicere non andeant, sed eam non nisi vel negativè explicent, quòd non sit Realis, nec Rationis, vel per enumerationem spuriarum quarundam specierum

erum, quod sit vel Formalis, vel Potentialis, vel Modalis &c. ut proinde exclamet Caramuel: Ad coelum prius ivisse Hurtadum, quam Scotistas & Thomistas intelligeret. Vide Caramuelem l. d. p. 96. itemq; Scheiblerum lib. 1. c. 8. tit. 6. art. 1. Nec moramur Caramuelem ipsum expressè contra Fonsecam insurgentem, ac si non satis ex mente Scoti, sed Thomistarum potius, ac de Distinctione Actuali Physica solum: id enim de nihilo est.

DEC. VII. Hinc etiam liquet, quid sentiendum sit de Distinctione Potentiali, quâ partes integrantes alicujus Continui, dum in eo sunt distinguuntur ab eo & inter sese, quod nempe sit Distinctio Realis. Videatur Suarez & alij, potissimum Caramuel Metalog. lib. 3. disp. 4.

DEC. VIII. Similiter dicendum de Distinctione Includentis & Inclusi, quod si illa Metaphysica sint seu Logica, Rationis solum discrimen admittere, ut differt e.g. Species à Genere & Differentia & Homo ab Animalitate & rationalitate sua: si Physica seu Essentialia seu Integralia, & hac sive homogenea sive heterogenea, ibi partes singulas à toto realiter differre, universas verò unitas per Rationem, disjunctas realiter. Vid. Scheibl. d. 1. tit. 6. Fonsca l. d. sect. 3. Suarez. d. 7. sect. 1. num. 22. p. 164. & paulò post h. l. plura.

DEC. IX. OPPOSITIO spectat itidem ad Metaphysicam, prout illa concernit ipsas res seu Conceptus Objectivos; ad Logicam verò non nisi Notionaliter, seu modus quidam argumentandi, quanquam non ad mentem Ramæorum. Secus atq; putant Ramæi & qui Mixti seu Harmonici vocantur, qui quicquid vel dici de Oppositione potest, in Logica velut propriâ sede pertractant.

2. Est verò Oppositio seu Complexa seu Incomplexa (nihil enim attinet, nam & complexa quæ in Logicis ut modus quidam argumentandi adhibetur, hinc ceu è suo fundamento petitur) est Status Conceptuum objectivorum, seu simpliciter.

B

plici-

plicium seu compositorum, quo se invicem in eodem subjecto seu inhesionis seu predicationis seu denominationis respectu ejusdem simul & semel esse vetant cum exclusione. Quo pacto declaratur superius tradita Oppositionis definitio.

3. Dividitur rectè ab Aristotele in Relativam, Contrariam, Privativam & Contradictoriam. Quicquid etiam velint tum Ramæi, tum qui vocantur Harmonici seu Mixti, Philosophiæ sanæ depravatores; qui istam distributionem insufficientiæ arguunt, & nescio per quas dichotomias Disparata h.l. introducunt, quæ tamen Opposita non magis dicenda sunt, quam Virgo deflorata Virginis nomine digna censetur: multas in super confingunt divisiones & subdivisiones Oppositionis nudè notionales ac technicas, quæ non nisi corticè rei concernunt ubi interim res ipsa ultra quatuor jam dictas oppositionis species, nullã admittit.

4. Hæ Oppositionis species aliquam fovent inter se Analogiam. Contra Boëthium & Philoponum apud Scheiblerum Top. c. 16. quæst. 2, qui Univocas eas esse putarunt.

5. Prima tamen partes, si materialiter spectantur Oppositi termini Oppositioni Contraria; si formaliter ipse Status pugna, Contradictoria debentur. Illi propter terminos utrobique reales; huic ob dissidium planè irreconciliabile. Relatio verò quæ inter Opposita quævis intercedit, non constituit hæc ipsa in esse Oppositorum, sed vel consequitur Oppositionem, vel spectat ad terminos ipsos, diciturque potius consensionem quàm dissensum, & aded ad Oppositionem materialiter spectatam: & hinc seu Realis illa sit seu Rationis tantum Relatio, pugnam non auget, non minuit. Ita ergo non adsentimur cuidam Harmonico, contra Suarezium, Kekermannum & Conimbricenses pugnantem pro prærogativa Oppositionis alicujus Positivæ.

6. Et si verò Oppositio Contraria sit inter duos tantum terminos, illi tamen reales esse debent, & cum speciali pugna: & hinc male extenditur eo usque, ut se habeat instar generis respectu
cetera.

ceterarum conspecierum, illius loco substituta oppositione Adversa, ut ita contraria sint nihil aliud quam Opposita, quorum unum uni tantum opponitur. Etenim Contradictoria & Privativa Oppositio non est inter duos reales terminos, Relativa non habet specialem pugnam, Adversa illa quae vocatur, novitatem sapit sine ulla ratione & causa introductam, caetera ut taceam. contra Harmonicos & Ramæos.

DEC. X. OPPOSITIO RELATIVA hic rursus non ipsam Relationem denotat, quae accidens verum est, ac dicit non pugnam sed consensionem; Verum Statum, partim illius Relationis, partim altioris illius atq; eminentioris, quae in Divinis quoq; & Transcendentalibus locum invenit, Statum nempe, quo inter se invicem dissentiunt, ac sese mutuo non compatiuntur in eodem, sed excludunt.

2. In qua Oppositione, licet debilis & vix conspicua sit pugna, est tamen nonnulla, eo pacto, quod Relata quatenus Relata se invicem in uno eodemq; subjecto, Subjecti voce latius extensa; secundum idem, ad idem & c. non compatiuntur sed excludunt.

DEC. XI. OPPOSITIO CONTRARIA itidem statum notat duorum terminorum absolutorum realium, quo sub eodem genere, e regione, absolute se invicem excludunt cum pugna speciali. Status inquam terminorum illorum, denominatus à tali pugna, non pugna ipsa, aut ipsi termini: hæc enim rursus aliò spectant.

2. Caterum quae ab Aristotele & Interpretibus potissimum adduntur, quod contraria debeant sese mutuo expellere è communi subjecto in quo successive esse possint, nisi si alterum in sit à natura; Peripateticam sapiunt doctrinam de Alteratione & Transmutatione Elementorum, quae non sapit.

3. In quibusdam tamen Contrariis id obtinet, puta nonnullis contrariis qualitatibus spiritualibus seu intentionalibus, nequaquam tamen in qualitatibus materialibus, quae non migrant de subjecto in subjectum, sed ingrediuntur corporum pe-

metrabilia unà cum suis subjectis, ac rursus egrediuntur, ita ne migratio ista non sit Accidentium sed Subjectorum Accidentibus vestitorum.

4. Hinc etiam liquet non Qualitates modo Contrariari sibi invicem, sed & Substantias, & quidem Principaliter: easque tum Completas, quales sunt Homo & Bestia, Corpus & Spiritus; tum Incompletas quasdam, puta Formas Substantiales e.g. Ignis & Aqua, Canis & Hominis; idque non tantum per Accidentia ipsis competentia, sed & per Substantiales Differentias v.g. Homo & Bestia per Rationalitatem, adeoque absolute ut tales sunt. Contra Peripateticos Aristotelem secutos in eo, quod existimant Substantias sibi invicem non Contrariari, sed solas Qualitates, quod tamen putamus oriri ex doctrina Alterationis & Transmutationis Elementorum, à sanioribus Philosophis hodie explosa. Videatur etiam Scheiblerus Topicae XVII. quaest. 1.

5. Afferimus tamen adhuc Quantitati ut tali, utque materia soboles est, nihil esse Contrarium; Bene nihilominus, quod Contrariari invicem possint Modi Quantitatis, tum Continuae, tum Discreta: imò nequidem materia ut tali competit Contrarietas, bene tamen ex consequenti ad Contrarietatem totius Compositi venientem à Formà ac Differentia Substantiali. In eo igitur adhuc sentimus cum Aristotelicis & Peripateticis ac dissentimus à Ramo & Scheiblero, aliisque Ramistis ac Harmonicis.

DEC. XII. OPPOSITIO PRIVATIVA est Status, quo Habitus & ejus Privatio inter sese dissident.

2. Qua de Privatione dici plura queunt, vel non spectant hunc in locum, vel nullius planè sunt momenti.

DEC. XIII. OPPOSITIO CONTRADICTORIA est Status, quo Ens pugnat cum Non Ente simpliciter.

2. Differt in eo ab Oppositione Privativa, tum quod non veluti hac connotet certum & determinatum subjectum, tum quod

quòd sit inter Ens & absolutè ac simpliciter Non-Ens; ubi privativa interim est quidem inter Ens & Non-Ens, est certum & determinatum. Vide Scheiblerum Top. c. 20. quæst. 1.

3. Nequit tamen uterq; terminus Contradictoriae Oppositionis esse Affirmativus. Vide eundem l. d. c. 19. quæst. 2.

4. Caterùm existimandum non est, Contradictionem esse illico ubi Intellectus noster eam dari putat. Secus atq; Calviniani nonnulli censent, itemq; Photiniani, aliiq;.

DEC. XIV. SIMPLICITAS est summus Unitatis gradus: ex unitate igitur prodit hæc colonia. Quia tamen etiam quæ composita sunt, Unitate gaudere non repugnat, Simplicita tamen eo pacto esse nequeunt, & sunt nihilominus etiam simplices res, ideo meritò Simplicitas & Compositio Peculiarem Entis Affectionem Disjunctam constituunt accedente in super peculiari Formalitate. Alij uti Scheiblerus post Aristotelem hanc doctrinam simpliciter conjungunt cum Uno. Suarez & alij sparsim de illa meminere, nullibi autem ex professo.

2. Est verò COMPOSITUM in Recto Ens quod constituitur è pluribus: SIMPLEX, quod ex uno. In Obliquo Compositum est Status Entis, quo id constituitur è pluribus; Simplicitas contra.

DEC. XV. Neutra de se dicit Imperfectionem aut Negationem; sed omnino & Simplicitas & Compositio aliquid Positivum, Perfectionem nempe dicunt: cum verò Compositum Imperfectionem dicit in re, sit hoc ob specialiores rationes. Contra Cajetanum de Ente & Essentia cap. 2. quem contra Scotum & Soncinatem tuetur Suarez disp. 30 sect. 3. n. 3. Ubi existimat Cajetanus Simplicitatem non esse nomen Perfectionis, eò quòd denotet negationem, non verò aliquid positivum. Imò Paulus quoq; Voetius Phil. Ref. c. 20. sect. 8. Simplicitatem dicit esse puram negationem. Tùm etiam contra plures alios, qui Compositionem de se aliquam Imperfectionem importare putant.

2. *Simplicitas tamen Compositione perfectior & nobilior censenda est.* Contra Vorstium, qui Compositionem asserit majorem dicere perfectionem Simplicitate, hinc cum in Deo fingat Accidentia, dicit illum quoque Compositum esse. In notis ad disp. de Deo. & A. D.

DEC. XVI. *Est verò Compositio h.l. vel Propriè dicta, quâ ipsa rei Essentia & Integritas constituitur è pluribus mutuo sese excludentibus, qualis est ex Materia & Forma, ex Partibus Quantitativis, itemq; ex Natura & Supposito, si sint in rebus Creatis: Vel Impropriè, qualis est Accidentalitatis, ex Subjecto & Accidente, Accidente & Accidente, itemq; Intellectualis seu Notionalis, qualis est ex Esse & Essentia, Genere & Differentia, itemq; ex Natura & Supposito, si consideretur in abstractione, non applicat à ad rem Creatam. Uti rectè Dn. D. Calovius tradit Met. Div. p. 517.*

2. *Est & alia Compositio quæ vocatur ex Actu & Potentia: hæc verò non constituit speciem distinctam Compositionis, sed est requisitum omnium. De quod vide rursus Dn. D. Cal. l. d.*

DEC. XVII. *Compositio ex Materia & Forma, est Status Corporis Naturalis, quo Essentia ejus constat ex Materia & Forma.*

2. *Compositum tale à suis partibus simul sumptis & unitis, seu velut alij loquuntur, qui accuratiores videri volunt, Unionem, non differt realiter, sicut distincta Entitas. Uti rectè disputat Svarez Disp. 36. sect. 3. Contra Hervæum, Capreolum, Ferraram & alios quos citat num. 2. Svarezio assentitur Arriaga Disp. 5. sect. 1. n. 2. & à S. Jacobo Phys. p. 33. & seqq. itemq; Oviedo Contr. 5. Phys. punct. 1. atq; Mendoza Ruizig ab Oviedo citatus, nec non Fr. B. S. Phys. part. 1. tract. 1. dub. 6.*

2. *Neq; Modaliter s. ex Natura rei in sensu Scotistico, sumendo Totum pro quadam Entitate, quam non habent partes Unitæ antequam in tertiam transeant Entitatem, quæ vocatur Totum: quod quidem non sit aliqua Entitas superaddita Entitati partium, sed ut partes Unitæ amittant veterem Entitatem, & assumant*

manant novam, dum induunt rationem Totius, & sic ex partibus Unitis fiant partes Transactæ, quæ sunt ipsæmet Totum. Uti Philosophatur Joh. Lalem. disp. 3. Phys. part. 3. ex mente totius Scholæ Scotisticæ; quanquam ibidem carp at non nullos Scotistas, quòd mentem sui Præceptoris non intelligant, dum volunt Entitatem Totius esse superadditam Entitati Partium.

4. Aliquo tamen modo distinguuntur. Contra Mendozam disp. 6. Phys. sect. 1. §. 20. qui dicit ne ratione hæc quidem distingvi.

5. Nempe Formaliter equidem, at per rationem ratiocinatam solum: ita ut Formalitas Objectiva Totius à Formalitate Objectiva partium unitarum distincta sit: non tamen in re, sed non nisi à parte actûs, ceu formalitas Objectiva Confusa, à Formalitate Objectiva Distincta: quæ Distinctio quoad conceptum Totius & Partium unitatum utrobique Objectivum, immerito vocatur Realis, quoad Formalem tamen conceptum Totius, seu respectu Totius Objectivè spectati, seu respectu Partium Objectivè aut Formaliter etiam spectatarum, quod idem obtinet, si conceptus Totius Objectivus, cum conceptu Partium Unitarum Formali in controversiam veniat, distinctio est omnino Realis. Videtur hic æquivocatione solum terminorum ludere Fr. B. Spei, quando l. d. resol. 1. asserit: Totum non esse Entitatem à partibus & unione conjunctim sumptis, realiter distinctam: esse tamen dicit, resol. 2. Totum Formaliter totaliter distinctum suis partibus & unione conjunctim sumptis, ab iisq; realiter distinctum; contra Suarezium, Arriagum, Oviedum, Mendozam & alios Nominales, uti putat, (quod ego tamen vix credo, excepto uno Mendoza, quem nescio num sequantur alij): ac tandem resol. 3. asserit illud Totum Formaliter esse Formalitatem realiter & objectivè identificatam rationi formali ipsam fundandi, abq; ea sola ratione Formali distinctam

Etiam. In quibus certè uti ex collatione probationum patet, meræ sunt argutiæ & æquivocationes, quibus rem satis difficilem amplius obscurare pro more nititur, juxta ductum tamen Decisionis nostræ facile expediendæ.

6. *A Partibus verò Universalis non-Unitis etiam realiter differt.*

7. *Et multò magis à Partibus seorsim sumptis. Quod vix aliquis vocat in dubium.*

8. *Quæ omnia vera sunt, non tantum quoad Partes Essentiales, sed & Integrales, & hæc non modò Homogeneas sed & Heterogeneas, nec est ullum quoad hæc in istis discrimen. Notat h. l. Suarez quendam Johannem de Neapoli, qui asserat, Totum Heterogeneum distingui à partibus, non autem Homogeneum. l. d. num. 13.*

9. *Similiter Unio Substantialis Partium Compositi seu Essentialis seu Integralis, est aliquid in re ipsa distinctum ab iisdem, non quidem ut distincta res, sed Modus realis. De quo videatur rursus Suarez l. d. n. 8. conclus. 2. Mendoza disp. 5. sect. 1. & post hos Arriaga disp. 4. Phys. sect. 1.*

10. *Est tamen Unio de Essentiâ Totius Compositi, ita ut non possit concipi Compositum sine Unione. Uti rectè habet Mendoza Phys. disp. 6. sect. 3.*

11. *Non tamen unio est ratio Formalis quâ partes causant Compositum; sed est non nisi Conditio ad causandum requisita: ipsa verò ratio causandi est Constitutio Compositi per Informationem ac Sustentationem mutuam, ad quam requiritur Unio. Ita contra Mendozam, qui l. d. §. 24. asserit, non posse ratione defendi, Unionem non esse rationem Formalem, quâ partes causant Compositum.*

12. *Quin nec illud admittimus, Compositum Productum dici, puta Creatum aut Genitum, non nisi ob Productionem Unionis partium cum se invicem, ita ut denominetur Productum non à productione aut Forma, aut Totius Compositi, sed tantum à productione Unionis; quin potius maxime omnium*
ob

ob productionem Forma ceu Termini proximi, & sic totius etiam Compositi ceu termini remoti. Rursus contra Mendozam l. d. sect. 1. §. II. & sect. 4. §. I. & 29. & alibi Cum quo facit Arriaga disp. 4. Phys. sect. 1. subf. 2. n. 17. & Oviedo de generatione Contr. 2. punct. 2. num. 12. quorum hic dicit, Formalem Totius generationem consistere in generatione Unionis. Et clarius num. 13. jure dici, inquit, hominem gigni ex eo precise, quod gignatur ejus Unionis Modus, etiamsi Materia & Forma ejusdem hominis creentur. Quibus facile ad stipulantur ij, qui suorum filiorum Causas non Physicas sed Morales duntaxat se esse confitentur.

13. Recipitur verò & subjectatur Unio non tantum in Forma, neq; in Materia solum, sed in utroq; extremo, tam receptionis, quam sustentationis: & vocatur ex una parte à Scholasticis Informatio, ex altera Materializatio. Uti rectè disputat Arriaga disp. 4. Phys. sect. 4. subf. 4. contra Suarem, Vasquium & alios: & ante Arriagam Mendoza disp. 5. Phys. sect. 5.

14. Quæ Unio quoad actum primum seu radicem est alia numero in Materia, alia in Formâ; quoad actum verò secundum seu formaliter non nisi una numero; non secus atq; Actio & Passio radicaliter seu in actu primo distinctæ sunt re; in actu verò secundo re non differunt. Et sic componi potest lis quam movet Mendoza l. d. cum alijs Recentioribus dari duplicem Unionem Substantialem in Composito, alterâ à parte Informationis, alteram Materializationis. Cui sese opponit Arriaga disp. 4. Phys. sect. 2. secuto Suarezium disp. 3. Met. sect. 9. num. 13. itemq; Vasquium & quosdam Recentiores, asserens simplicem duntaxat esse Unionem: quem omnino vide.

15. Nec illud verum est, Compositum in ratione Compositi semper esse Genitum, nullatenusq; Creatione produci. Contra eundem Mendozam disp. 6. Phys. sect. 4. & alibi disputantem adversus Suarezium, eò quod dicat Coelos in ratione Compositi esse Creatos, & negantem insuper esse proprie

C

acci.

accipiendas locutiones Scripturæ S. quando asserit illa Cœ-
lum & Terram à Deo Creatam esse; sed solummodo sumen-
da esse pro Effectione.

DEC. XVIII. *Et si verò necesse non sit, Creaturam quamli-
bet constare ex Essentia prædita distinctis partibus Essentialibus
Constituentibus, quin potius dentur Creatura hoc pacto Sim-
plices, ac meritò sit faciendum insuper discrimen inter totam
Creaturam & Aliquid Creaturæ, ubi potest minimum dari A-
liquid Creaturæ quod taliter compositum non est; dari tamen
posse aliquam Creaturam omni modo simplicem, atq; omni
prorsus Compositionis genere liberam, non admittimus. Ex
quo facile est judicare de iis quæ habet Arriaga disp. 2. Met.
sect. 2. subsect. 1. num. 38. & 39. Vid Suarez disp. 31. sect. 13. n. 24.*

DEC. XIX. *Num verò dari possit Corpus aliquod Completum
Simplex seu non Compositum ex Materia & Forma, si de Corpo-
re Physico, Naturali ac proprie tali sermo sit, meritò dubita-
tur, ob contradictionem intrinsecam conceptuum; si verò qua-
ratur vel de sola materia, vel de sola forma, aut alio hujusce-
modi, num per potentiam Dei queant constitui in esse comple-
to, non videtur id esse inficiandum. Hinc rursus apparet
quid sit sentiendum de diffidiis ortis inter Mendozam disp.
1. de Cœlo sect. 1. disputantem contra Suarezium & alios;
interq; Arriagam disp. 5. Phys. sect. 3. & imprimis prolixè O-
viedonem Phys. contr. 5. punct. 5. adversus Mendozam.*

DEC. XX. *Inter partes verò Essentiales & Integrales aliquod
ponendum est discrimen, tum quòd illæ spectant ad quiddita-
tivum rei conceptum, ita ut sublatà parte unà is ipse tollatur;
 hæc verò ad integritatem solùm, ita ut sublatà unà, res maneat
nihilominus, quanquam mutila: tum quòd Essentialis partes
post separationem quoq; manent Substantiæ Incomplete, propter
positivam habitudinem, quæ naturaliter ordinata sunt ad Es-
sentiam alicujus constituendam; Integrales verò non nisi tunc
Incomplete Substantiæ dicantur cum sunt in Toto, extra id ve-*

rò

rò censeantur esse Substantia Completa, utpote quæ post separationem negativè solum dicuntur esse partes seu actuales seu potentiales, & quidem non spectantes Essentiam, sed Integritatem solum, quod omnium maximè obtinet in partibus Homogeneis, licet suo modo etiam in Heterogeneis. De priori distinctione videatur Mendoza disp. Phys. I. sect. 2. §. 8. De posteriori Suarez disp. Met. 33. sect. 1. n. 10. & 11. itemq; disp. 34. sect. 5. n. 20. seqq.

DEC. XXI. *Queris* solet, num dari queat Compositum constans Materia & Forma Spirituali? seu aliquo, quod sese habeat per modum potentia passiva, aliud verò forma? Ubi nos putamus, id equidem non prorsus repugnare. Cum Arriaga disp. 1. de Anima sect. 5. ut & Oviedone Contr. Phys. 5. punct. 3. contra Mendozam disp. 2. de Anima sect. 2. Suarezium & alios pro se adducentem.

2. Et hinc dari quoq; non repugnat Compositum constans duplici parte Essentiali, quarum neutra sit Materia neq; Forma propriè dicta. Qua de re videatur Oviedo l. d. p. 4.

DEC. XXII. *Quæritur*, num in Deum aliqua cadat Compositio? Nostra sententia est:

1. *Constat* Deum non esse Compositum, Compositione aliquâ Reali, puta ex Materia & Forma, ex partibus quantitativis, ex subjecto & accidentibus. Quæ demonstrata vide sis apud Suarezium disp. 30. Met. sect. 3. seqq. & alios.

2. Num verò Mentalis quedam Compositio in DEO reperitur major est controversia. Nos distinximus supra disp. 6. Dec. 1. inter Compositionem Rationis quæ imperfectionem arguit in taliter Composito; & quæ illam non arguit. Arguit illa, quæ vel fundatur in Compositione Reali, eamq; presupponit, vel aliquam potentialitatem quâ quid perfici queat, involvit, vel objectivè minimum unum conceptum è conceptu alterius adequatè excludit, aut excludere potest: Non arguit quæ non nisi infert distinctos conceptus nostros de re indistincta. Potest

hæc esse in DEO, nequit illa. Et hinc non repugnat Deo compositio Rationis ex Essentia & Attributis, itemq; ex Esse & Essentia uti visum est disp. 3. Dec. 2. n. 2. Attributis item & Attributis, uti l. d. patuit. Nequaquam verò Compositio ex Natura & Supposito, item Genere & Differentia. Videatur Suarez l. d. & alij.

§. In reliquis Compositionis speciebus quæ Impropiæ h. l. vocantur, quòd vel Essentiam ipsam aut Integritatem non concernant, vel Intellectuales tantum sunt, nulla est difficultas.

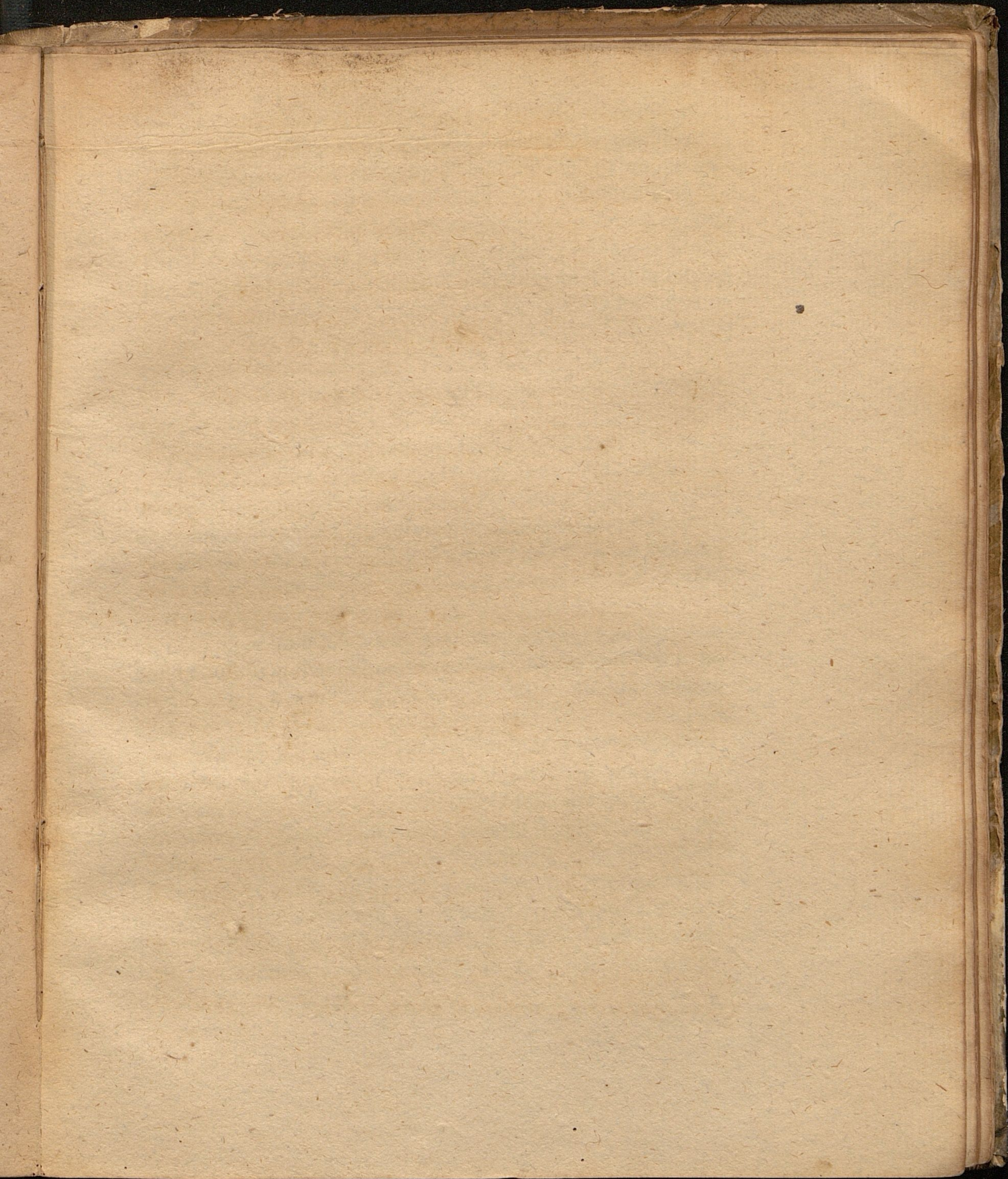
DEC. XXIII. His quæ de Compositione & Unionem dicta sunt subjungere non incommodè licet nonnulla de Communicatione seu Communicabilitate, & hinc opposita Incommunicabilitate: est enim Communicatio proles Unionis. Uti rectè habet Dn. D. Scharffius Metaph. Exempl. lib. 2. c. 21. axiom. 4. & B. Gerhardus Tom. 1. L. C. p. 175. & seqq.

2. COMMUNICABILE in Recto est Ens de quo participare potest quippiam ex ejus largitione. Communicabilitas in Obliquo est ille Entis status. INCOMMUNICABILE contrà.

DEC. XXIV. certum verò est, Communicari posse tum Essentiam, variis suis Modis seu Afficientibus, seu Contrahentibus seu Hypostaticis: tum Accidentia Substantiis quibus inhaerent: tum suo modo Accidentia Accidentibus, in uno Subjecto concurrentibus: tum Substantias seu Naturas unitas sibi invicem, idq; seu Essentialiter, seu Personaliter, seu alio modo: tum Substantias unitas in toto Composito ipsi Composito: tum Substantias separatas quoad transgressionem, aut effectiorem, aut usurpationem, &c. Uti hæc omnia exactè tradit Dn. D. Scharff. in Met. Exemp.

DEC. XXV. De eo verò dubium est, num possint verè & realiter Communicari Propria? itemq; num detur Media Communicatio inter Essentialem & Accidentalem! Nos quod primum

mum attinet, manendo in rebus purè Naturalibus dicimus.

1. *Propria unius Naturæ, non verbaliter solùm ac Tropicè, sed verè & realiter communicari possunt, & communicantur de factò, Naturæ alteri Unitæ. Uti videmus Propria Formæ, quæ Immaterialis est, ac in homine insuper Spiritualis, communicari Materiæ, & viceversa, ut denominatio cadat supra totum Compositum. Uti videmus quoq; ferrum igni, & ignem ferro Propria sua Communicare. Uti salem aquæ falsæ & viceversa. Uti fermentum aquæ fermentatæ, & hanc illi, &c.*

2. *Quæ Communicatio Propriorum profultat è Communicatione Naturarum.*

3. *Communicatio Naturarum verò ex earundem Unione.*

4. *Quæ Communicatio Propriorum facit, ut Denominatio, ab operatione aut receptione orta ex cujuscunq; Naturæ Proprietate cadat in totum Suppositum seu Concretum utriusq; Naturæ, denominatum à quacunq; Natura; imò facit ut Denominatio ab effectù Proprii unius Naturæ suo modo cadat in alteram quoq; naturam Unitam, Vid. Ebel. Coll. Met.*

5. *Ut ita perinde sit, seu dicatur Suppositum ex duabus Naturis constans operari secundum utramq; Naturam, sive in utraq; Natura, sive utramq; Naturam in Supposito cum Communicatione alterius, quod cujusq; Proprium est.*

6. *Neq; tamen desinunt Propria illa per & propter Communicationem esse Propria: Communicantur namq; non per evacuativam transfusionem, seu alienationem, sed ipsius Essentia Propria suo stipata Unionem. Manet Intellectualitas Animæ propria, licet ob unionem intimam cum Corpore, illi communicetur, ut homo totus dicatur Intellectualis, non verbaliter nudè aut tropicè, sed verè propriè & realiter. Manet Quantitas Materiæ Propria, licet ob intimam Unionem communicetur Formæ, ut Corpus totum dicatur Quantum &c.*

7. *Similiter non communicantur omnia omnino propria, aut minimum non modo eodem; sed illa solum, tum quæ non pugnant cum altera Natura, tum maximè, quæ faciunt ad scopum & finem Unionis.* Non communicatur corpori humano simplicitas animæ, non immaterialitas; communicatur autem vita, facultas cognoscendi, & similia, ita ut non dicatur homo simplex, aut immaterialis, dicatur autem vivens, cognoscens &c. Sic ferro non levitas ignis, at Calor.

8. *Quæ verò non sunt compatibilia cum altero Unito, aut ad finem Unionis nihil faciunt, si non nisi Virtualiter ac Formaliter differunt à cæteris, communicantur equidem, ut sunt his à parte rei identificata, non tamen quoad similem denominationem sub hoc Formali, seu quoad istam Formalitatem; sin Realiter differunt ab his ita planè non communicantur.*

9. Et quidem omnia vera sunt quæ diximus tum de communicatione Essentiali, orta ex unione Essentiali, quæ inter Materiam & Formam, Corpus & Animam: tum Accidentibus nonnullis, ortis ex unione Accidentali, qualis inter Ferrum ignitum & ignem, fermentum aut sal & aquam;

DEC. XXVI. *Quæ omnia cum exactissimè procedant in Naturalibus, in Unione Essentiali & Accidentali, & hinc orta Communicatione, sine omni certè ratione, negatur omnis omnino Propriorum Communicatio.* Contra Calvinianos & Pontificios plerosq; omnes videatur Dn. Schröderus de Communicatione Propriorum.

2. *Et exinde judicare licet de questione, num repugnet prorsus dari Communicationem, quæ non sit Verbalis, sed realis, nec tamen Physica, sed altioris prorsus ordinis, adeoq; nec Essentialis, nec Accidentalis, sed Personalis Analogicè juxta has explicanda ac declaranda, qualis dicitur esse in Persona Salvatoris? & num illa actu detur?* Quæ de re Theologorum esto judicium. Afferunt Nostrates; negant Calviniani & Pontificij pleriq; omnes.

3. *NAS*

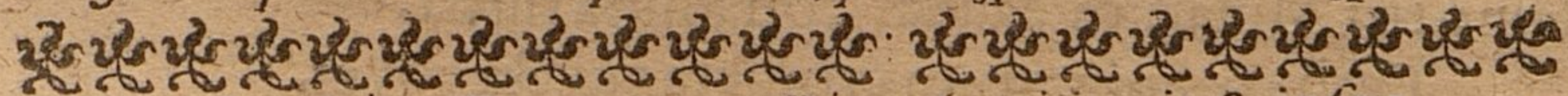

3. Nos amplectimur piè Orthodoxam Theologorum nostrorum sententiam, nempe, uti non repugnat, quin & actu obtingit, dari Unionem aliquam Personalem, ab Essentiali & Accidentalibus distinctam, sic possibile esse, & actu etiam dari Communicationem talem, ex hujusmodi Unionem profultantem.

4. Fatemur verò exemplum simile nullum reperiri in rerum natura, adeoq; exemplo Anima & Corporis, salis aut fermenti & aqua, ferri igniti & ignis, lucis primigenae & similitudinibus hujusce modi aliis, quibus usa est Antiquitas pia posse quodammodo declarari illam Communicationem; quin & pro possibilitate illius à minori ad majus satis firmiter procedi ad Communicationem, ortam ex Unionem, omnibus hisce longè arctiori & intimiori: & hinc per absurdum et se atq; impium dubitare de possibilitate illius, ac fingere in eo absurditatem & contradictionem, de cujus ipso actu factòq; plenis buccis clamat Scriptura.

5. Exhauriri verò similibus illis nequit hoc Communicationis genus. Videantur Nostri Theologi.

§ De Separatione Propriorum, quae disputantur aliò spectant.

TRactat Idem Tua mens, Diversum jungit & ipsos
Docto præclaros explicat ore Sophos
O minor: Ingenuum factum! sed mox ab Eodem
Præmia Diverso foenore larga feres.

Boni ominis & sincerioris affectus
ergò Præstantiss. Dn. Respondenti
acclamabat

JOHANNES ab **HELLENBACH**, Hungarus.

Dum nostri scandis subsellia clara Lycei,
Ostendis dotes, Dulcis Amice, Tuas.
Perge viam, & parili mox ausu oracula sacra
Aggredere, ac forti schismata funde manu.

Sic,

Sic, spes est, veniet geminâ tibi laude decoro
Palma, nec annosâ deperitura die.

Gratulabundus s.

M. JOACHIMUS ERYTHRÆUS.

Qui bene *distingvit*, doctè docet: haud malus olim,
Dum bene *distingvis*, Tu quoq; doctor eris.
Pergas, fac, felix! aderunt tibi præmia quondam;
Præmia quæ Pietas Sedulitasq; dabunt.

*Boni ominis & affectûs ergo Præstantissimo
& Eruditissimo Dn. Respondenti
Amico, Conterraneo & Contubernali dilectissimo
apposuit*

GEORGIUS SEBASTIANI
Teplicio-Hungarus.

Sic tandem prodis, Musarum strenue cultor,
Ingeniiq; refers munera docta tui,
Publica dum Clarò BAYERO Præsîde doctè
Pulpita palmari non sine laude petis.
Hinc tua Musarum laudat conamina turba,
Turba & amicorum prospera cuncta vovet.
Patria gaudebit, gaudebunt sanguine juncti,
Talia cum narrans nuncia Fama feret.
Hinc quo coepisti Sophiæ pervolvere libros
Perge modo, & tandem præmia grata feres.

*Pereximio atq; Præstantissimo
Dn. Respondenti amico &
fautori suo incomparabili
applausit*

BARTHOLOMÆUS KLEIN
Leubicio-Hung.

F I N I S.

ULB Halle

3

006 691 749

VD 17

10
JESU BONE FAVE!
DISPUTATIO METAPHYSICA
DECIMA.
SUMMARIAM DECISIONEM
CONTROVERSIARUM
DE

EODEM & DIVERSO SIMPLICI ET COMPOSITO,

COMMUNICABILI ET INCOM-

MUNICABILI ET HISCE AFFINIBUS

occurrentium

exhibens

quam

In Florentissima Leucorea

Sub Praesidio

M. JOHANNIS BAYERI

Eperiesino-Hungari Facult. Philosoph.

Adjuncti.

Publica Philosophantium lina

submittit

ELIAS LACHANOSARCUS

Dobscha-Hungarus.

Ad diem 19. Martij. horis Pomerid.

In Auditorio Majori

Anno M DC LIX.

Typis JOHANNIS BORCKARDI.